

LA ESCUELA DE RAMÓN LLULL, DE BARCELONA (*)

DOCUMENTOS

1

Barcelona, 27 enero 1395

Memorial de los consellers de Barcelona a Benedicto XIII, sobre los impedimentos opuestos por el inquisidor Nicolás Eymerich, para la libre lectura y estudio de los libros de Filosofía y Medicina de Ramón Llull.

«Sanctissimo ac beatissimo in Christo Patri et domino domino Benedicto, Divina Providencia, etc.

Sanctissime ac beatissime pater domine:

Venerunt ad aures vestre sanctitate non ambigimus congestus detestabilium criminum fratris Nicholai Eymerici, inquisitoris, ymmo pocius fautore heretice previtates, que si usque quando suam iracundiam et cenosis plandibus sui pretoris reconderet ipse amens sapiens unque censeretur sicut audivimus maliciis non saturus votum sui furoris ad priora inflammat, supplicamus igitur vestre sanctitate humiliter quatenus persona vestre almi flua ex hominibus sumpta et pro hominibus constituta dictum hominem in viceribus intrudat rupium ut plena doleat de comissis et gladio, inclito... sui officii non feriat ulteribus innocentes pauce loquimur presentibus ne trebidis suis erroribus explicatis offendamus tedio aures apostolice sanctitate sperantes Sanctissimi Pater quod Iacobus Egidii, socius nobilis domini Gaufredi Boyl, a nobis, super huismodi negocio plenarie informatus, predicta ex parte nostra explicavit lacius et vestre sanctitate cui devotissime supplicamus quatenus dig. eundem Jacobum in predictis audire et fidem eidem tribuere in his que super ipso negocio ex parte nostra vestre sanctitate lacius explicabit.

(*) Véase ESTUDIOS LULIANOS, VI, 1962, 187-209.

Almam personam vestram conservet Altissimus plenis annis ecclesie sue sancte.

Script. Barchinone, XXVII. die januarii anno a Nativitate Domini millesimo CCC^o .XC^o quinto.

Humilis et devoti filii
vestre sanctitate consilarii, etc.

Memorial summari de ço que mossèn Jaume Gil, companyó del noble mossèn Joffre Boyl, ha a fer per part de la ciutat de Barcelona, sobre los fets del frare Nicolau Eymeric.

Primo, que'l Papa sia supplicat que vulla haver informació dels continuats e abhominables crims comeses per lo dit frare, axí en l'ofici de la Inquisició, com fora lo dit ofici, punintlo segons que justicia requerra, en manera que tan culpable hom e tan largament criminós, no sia sostengut impunit, axí com és estat tro avuy.

Secundo, que'l Papa sia informat que en sta terra per la persecució del dit frare no és estat perseguit ni impetrat lo ofici de la Inquisició, car cascuna de tres vegades que és stat persaguit, e exellat d'aquest regne per sos demèrits, lo senyor rey per ses letres ha instat e pregat l'altre inquisidor si és mestre Bernat Ermengau mentre visque, e après Jacme Navaza, que li succehí en lo dit ofici e qui és vuy inquisidor, que usassen lo dit ofici franchament e sforçades, offerintlos lo dit senyor tota favor e ajuda, e notificantlos com ell no volia que'l dit frare qui era hom scandalós e enamich seu e de sos pobles li aturàs en sa terra.

Tercio, que'l Papa sia axímateix informat que el senyor rey en sos regnes ha dada licència en legir los libres de Filosofia e de Medicina d'aquell doctor en Ramon Llull, e apés, que sia supplicat que per informació del dit frare, qui segons és notori a tot lo mon, és mostra ocularment en los libres encara per carta pública ha falsats los libres encara per carta pública ha falsats los tests dels libres del dit doctor, no vulla innovar res contra la dita lectura, màs que li placia a la sua sanctedat que aquesta obra se exemini per la universitat del Studi de París e per prelats d'aquest regne, en manera que sia vista la veritat de la obra a la vostra sanctedat del perseguidor. E que entretant no sia res avantat contra la dita obra, car per rahó de dita falsificació, maior presumpció de veritat stà per part de la dita obra que per part del perseguidor, perquè rahanablement no s'i deu res innovar per res que'l dit passaguidor haia impetrat en temps passat, ni diga ara de present, tro que no levement sia vist maiorment en la

lectura dels dits llibres de Filosofia e de Medecina qui és poren tenir e legir encara que infels los hagen fets».

AHCB. (Archivo Histórico de la Ciudad de Barcelona). Fondo Conselleres. Serie I, leg. 1. Nota facilitada por don José M.ª Serra Rosselló.

2

Barcelona, 19 julio 1410

Contrato de aprendizaje del oficio de bordador entre Pedro Alonso y el maestro Martín Vallasc. Testigo instrumental Fernando Gonzalvo, estudiante del Arte de Ramón Llull.

«Petrus Alfonsi, oriundus loci de Setuval, regni Portugalie, gratis, etc. a die lune proxime venturi, qui erit vicesima prima dies mensis iulii presentis, ad unum annum primo et continue venturum, morabor vobiscum Martino Vallascii, brodatori, habitatori pro nunch civitatis Barchinone, promittens nobis quod ero vobis fidelis et legalis et quod serviam vobis in omnibus mandatis vestris, licitis et honestis, die noctuque iuxta meum posse. Queque a dicto vestro servicio non recedam absque vestri licencia et permissu. Et qui contra facerem dono vobis licencia quod possitis me capere et captum in posse vestro reducere et tornare.

Ego enim promitto emendare vobis omnes dies per quos fuero absens, racione fuge vel infirmitatis aut aliis. Et quod emendabo siquid malum, etc.

Et obligo me et omnia mea bona et iuro, sum minor .XXV. maior .XXI. Renuncio [etc.] vos vero teneamini michi providere in cibo et potu prout deceat, et colere me sanum et infirmum, a[d] usum et consuetudinem Barchinone et aliis, michi docere officium vestrum, prout melius poteritis, et ego adicere voluero et potuero, et eciam teneamini michi dare calciatum tiliarum et pedum, et vestitum eciam camisiarum et femuralium sive de bragues.

Ad hec ego dictus Martinus Vallascii.

Testes Franciscus Fontstar, curritor auris, civis Barchinone, et Fernandus Gonsalvi, studens in Arte Magistri Raymundi Lulli, civis Barchinone».

AHPB (Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona). Antonio Estapera, leg. 1. «Octavum manuale» años 1409-1410.

3

Barcelona, 21 noviembre 1412

Recibo firmado por Pedro Martí, maestro de la Ciencia Luliana, a los albaceas de Pedro Costa.

«Die lune XXI. novembris anno predicto [1412].

Apocha firmata per discretum Petrum Martinum, magistrum Sciencie Magistri Raymundi Lulli, quondam, confiteor et recognosco vobis supradictis manumissores dicti Petri Costa, quondam, quod solvistis michi et ego habui et recepi per manus vestri fratri Bartholomei de Ladernosa, unius ex dictis manumissoribus, recipienti pro me et aliis consociis meis, viginti octo solidos barchinonenses, scilicet XIII. solidos pro portando corpus dicti deffunctu ad sepeliendum; et residuos. XIII. solidos, pro legendo Salmos Penetenciales pro anima dicti deffuncti.

Et ideo renunciando etc. Fiant etc.

Testes huius rei sunt Rodericus Alberi, prebiter et Johannes Ros, scriptor Barchinone comorantes».

AHPB. Antonio Brocard, leg. 3, man. años 1412-1413.

4

Barcelona, 20 octubre 1416

Apoca firmada por el presbítero Antonio Sedacer, de la limosna para la celebración de misas.

«Die martis XX.^a octobris anno predicto [1416].

Ego Anthonius Sedacer, prebiter Barchinone, confiteor et recognosco vobis dictis manumissoribus dicti Egidii Pereç, quondam, quod per manus vestri dicti Guillermi de Ferraria, solvistis michi triginta solidos Barchinone, karitate triginta missarum, quas ego et quidam alii prebiteri teneabimus pro anima dicti deffuncti, quas dictus deffunctus mandavit celebrari pro anima sua in suo ultimo testamento. Et ideo renunciando.

Testes discretus Johannes Bellons, prebiter et Johannes Osona scriptor Barchinone».

AHPB. Juan Franch (mayor) leg. 5, man. 5, año 1416.

5

Barcelona, 10 septiembre 1420

Carta de pago otorgada por Martín Poncio Joan, a Francisco Folguers y Claudio Otger, estudiante de la Ciencia Luliana, albaceas testamentarios de Bonnin Noguera.

«Die martis X.^a septembris anno a Nativitate Domini millesimo CCCCXX.^o.

Sit omnibus notum. Quod ego Martinus Poncii Iohannis, barbitorisor (*sic*), civis Barchinone. confiteor et recognosco vobis Francisco Folgues, hostalerio, civi dicte Barchinonensis civitatis, et discreto Claudio Ottegerii. studenti in Scientia venerabilis Raymundi Lulli prefate civitatis Barchinone, manumissoribus et exequitoribus seu ultime voluntatis Bonini Noguierii, quondam textoris civis eiusdem civitatis, quod vi et districtu curie vigore cuiusdam precepti vobis facti in curia vicarie Barchinone, dedistis, tradidistis solvistis michi voluntati mee viginti solidos monete Barchinone de terno, qui michi debebantur per dictum deffunctum, racione pannis quem emerat racione sui officii pro quibus volebant eum distringere et ego dictos viginti solidos bistraxi pro eo flaquerio cuidas? ...dictos viginti solidos idem Boninus dum vivebat in humanis debebat.

Et ideo renunciando.

Testes discretus Iohannes Scuderii, notarius et Guillelmus Flamerii flahuterius, cives Barchinone».

AHPB. Jaime Isern, leg. 1, man. año 1420.

6

Barcelona, 12 septiembre 1420

Recibo firmado por el alfarero Pedro Soler a Francisco Folguers y Claudio Otger, estudiante de la Ciencia Luliana, albaceas testamentarios de Bonnin Noguera.

«Sit omnibus notum. Quod ego Petrus Solerii, gerrerius, civis Barchinone, confiteor et recognosco vobis Francisco Folguers, hostalerio et discreto Claudio Otta gerii, studenti in scientia venerabilis Raymundi Lulli, civibus dicte civitatis, manumissoribus et exequitoribus testamenti seu ultime voluntati Boni Noguierii, quondam textoris panni lini, civis eiusdem civitatis, quod solvistis michi voluntati

mec, duodecim solidos qui michi debebantur per dictum deffunctum racione et occasione viceorum que a me emit, habuit et recepit dum vivebat... revendendi.

Et ideo.

Testes Poncius Voltrera, sartor et Iohannes Porta, scriptor cives Barchinone».

AHPB. Jaime Isern, leg. 1, man. año 1420.

7

Barcelona, 16 septiembre 1420

Apoca subscripta por Juan Passalaigua, a Francisco Folguers y Claudio Otger, estudiante de la Ciencia Luliana, albaceas testamentarios de Bonnin Noguera.

«Sit omnibus notum. Quod ego Iohannes Passalaygua, flaquerius civis Barchinone, confiteor et recognosco vobis Francisco Folguers, hostalerio et Claudio Ottegerii, studenti in artibus,* cibibus dicte civitatis, manumissoribus et exequutoribus testamenti seu ultime voluntatis Bonini Noguierii, quondam textoris panni lini, civis eiusdem civitatis quod de bonis dicti deffuncti, solvistis michi voluntate mee, omnes illos septuaginta solidos et quatuor denarios monete Barchinone de terno, que michi restabant ad solvendum per dictum deffunctum de panne quem de me habuit et recipit causa vendendi pannem eo quia revendeat panes... et alias res quamvis esset textor iamdictus deffunctus; solvistis michi, ex alia parte, septem solidos, quatuor denarios eiusdem monete, racione missionum et expensarum per me factarum in vos dicto nomine conveniendo per ipsos septuaginta solidos et quatuor denarios vobis eos ponendo. Et ideo renunciando.

Testes discretus Iohannes Scuderii, notarius, Bernardus de Plano, argenterius et Iohannes de Tapies, scriptor, cives Barchinone».

AHPB. Jaime Isern, leg. 1, man. año 1420.

8

Barcelona, 18 septiembre 1420

Recibo firmado por Antonio Sedacer, rector del Hospital de la Santa Cruz de Barcelona, de la limosna para la celebración de misas.

* La palabra «artibus» aparece sobrepuesta en un párrafo tachado que dice así: «sciencia venerabilis Raymundi Lulli».

«Die mercurii. XVIII.^a die septembris anno predicto [1420].

Ego Anthonius Sedasser, prebiter rector Hospitalis sancte Crucis Barchinone, confiteor et recognosco vobis venerabilibus Perets, uxeri, et Clare, sorori, et aliis manumissoribus venerabili Galcerandi de Fontenelles, quondam mercatoris civis Barchinone, quod solvistis michi numerando triginta tres solidos barchinonenses, michi debitos et pertinentis pro uno trefanario misarum sancti Amatoris.

Et ideo renunciando etc.

Testes Franciscus Ça Calm, libreterius et Franciscus Thome, scriptor cives Barchinone.

AHPB. Pedro Granyana, leg. 19, man. 28, años 1420-1421.

9

Barcelona, 30 septiembre 1420

Carta de pago formalizada por Antonio Riera a Francisco Folguers y Claudio Otger, estudiante de la Ciencia Luliana, albaceas de Bonnin Noguera.

«Die lune .XXX.^a dicti mensis septembris anno predicto [1420].

Ego Anthonius Riera, molinerius, civis Barchinone, confiteor et recognosco vobis Francisco Folguers, hostalerio et Gladio Otgerii, studenti in sciencia venerabili Raymundi Lulli, civibus dicte civitatis, manumissoribus et exequitoribus testamenti seu ultime voluntatis Bonini Noguierii, quondam textoris panni lini civi eiusdem civitatis, quod de bonis dicti defuncti vi et districtu curie et mediantibus pigniribus vobis dicto Francisco Folguers per honorabilem Raymundum Çavall, administratorem anni presentis civitatis Barchinone, in domo vestra et de bonis vestris, de mandato dicti honorabilis administratoris ad instanciam mei factis, dedistis et solvistis michi quadraginta tres solidos et sex denarios monete barchinonensem de terno, michi restantes ad solvendum de maiori peccunie quantitate quam dictus Boninus Noguieri dum in humanis agebat michi debebat racione molendi per me sibi blada.

Et ideo renunciando excepcioni non numerate et non solute pecunie.

[Testes discretus Iohannes Sc] uderii, notarius et Franciscus Salvani, sartor, cives Barchinone».

AHPB. Jaime Isern, leg. 1, man. año 1420.

Barcelona, 22 octubre 1420

Venta de casas formalizada por Francisco Folguers y Claudio Otger, estudiante de la Ciencia Luliana, albaceas de Bonnin Noguera, a Guillermo Dez-Pujol.

«In nomine Domini. Nos Franciscus Folguers, hostalerius et Gladius Otgerii, studens in sciencia venerabilis Raymundi Lulli, cives, manumissores et exeutores testamento seu ultime voluntatis Bonini Noguierii, quondam textoris, civis dicte civitatis, qui Dominum Deum animas suas et pias, emistis sibi heredes instituit universales pro nos de dicta manumissoria, eiusdem demonstratur per ultimum testamentum dicti Bonini Noguierii, quod fecit et ordinavit in posse istius notarii subscripti, nomine et auctoritate dicte manumissorie, et pro exequendo pio proposito et ultima voluntate dicti testatrix, vendimus vobis venerabili Guillelmo de Podiolo, mercatori, civi dicte Barchinonensis civitatis, et vestris, totas illas domos cum puteo et exita eis contigia, et cum padricis et tabula, et cum introitibus, omnibus iuribus et pertinenciis suis, quas dictus defunctus dum vivebat habebat et possidebat, et nunc nos, nomine manumissorio predicto, habemus et possidemus in civitate Barchinone, prope Hospitale olim vocatum d'en Colom, nunc vero de Sancta Cruce, in capite vici vocati d'en Robador.

Et tenentur pro illa aniversaria que domina Arnaldona, uxor de Conomines et Sancia de Banyeres, quondam mandarunt fieri in domo fratrum predicatorum Barchinone, et pro lampada quem et quam Iacobus Civallerii, quondam civis Barchinone, mandavit perpetuo in altari sancti Petri Martiris in dicto domo predicatorum constructo, et pro procuratores seu administratores ipsorum aniversariorum et lampadis ut luytum, et privatam personam, et sub dominio et alodio dotende.

Et terminatur dicte domus ab oriente, in dicto vico vocato d'en Robador; a meridie et a ciricio, in tenedone Francisci Morelli, agricultoris, civis Barchinone, et a circio, in carraria publica que ibi est.

Et est sciendum, etc. Hanc autem vendicionem, etc. sicut melius dici, etc. Et extrahimus, etc. Eademque, etc. Promittimus, etc. Preterea do, cedo, etc. omnia quia, etc. Quibus iuribus, eac. Ego enim, etc. Solvis cum sua, etc.

Pro precio vero predictorum que vobis vendimus, dedistis et solvistis michi voluntati mee octuaginta una libras barchinonenses,

quas deduco laudamiis ... .. in exequione testamenti dicti testatoris.

Et ideo renunciando, etc. dando, etc. Insuper promittimus teneri de eviccione, etc. Obligamus bona dicte manumissorie, bona autem nostra propria non sint inde vobis vestris in aliquo obligata racione et occasione alienus legis sive iuris pro vobis seu vestris in hiis facientis. Hec igitur, etc.

Ad hec Iohannes de Lauro et Raphaelis Riera, curritores publici et iurati civitatis Barchinone...

Testes firme dictorum manumissorum Bernardus Dossa, agricultor, Iohannes Morral, carniffex, et Anthonius Gerdali, sabaterius, cives Barchinone.

Et firme dictorum Iohannis de Lauro et Raphaelis Riera, qui firmarunt tercia die mensis et anni supra proxime intitulatorum, presentibus Petro de Capdevilla et Vincencio Barçalona, scriptoribus Barchinone».

AHPB. Jaime Isern, leg. 1, man. año 1420.

11

Barcelona, 10 febrero 1425

Recibo firmado por fray Juan de Bell-lloch, O. P. a Antonio Sedacer y demás albaceas testamentarios del mercader Andrés Figuerosa.

«Die sabbati .X. die mensis febroarii anno a Nativitate Domini, M.º CCCC.º XXVº.

Sit omnibus notum. Quod ego frater Johannes de Pulcro Locho, de ordine fratrum predicatorum conventualis Barchinone, procurator, yconomus et actor legitime constitutus a venerabili priore et conventu dicti monasterii, nomine predicto, confiteor et recognosco vobis venerabili Johanni de Lobera, maiori dierum, mercatori civi Barchinone: discretis Petro Figorosa, prebitero ville Cervarie et Anthoni Sadasserii, prebitero Barchinone, manumissoribus et executoribus testamenti seu ultime voluntatis Andree Figorosa, quondam mercatoris civis dicte civitatis, quod de bonis dicte manumissorie, dedistis et solvistis michi, dicto nomine recipianti, octuaginta tres solidos monete barch. de terno, racionibus secuntur, videlicet, quinquaginta solidos racione legati per dictum deffunctum dicto conventus in dicto eius ultimo testamento facti. Et residuos triginta solidos, pro celebraciones missarum representandis corporis presentis, que celebrate fuerunt in dicto monasterio.

Testes huius rei sunt Martinus Peris, algutzirius maris civis, Petrus Rabins et Simon Miro, scriptores habitatores Barchinone».

AHPB. Juan Franch (mayor) leg. 8 manual de cartas de pago de diferentes testamentarias, años 1421-1428.

12

Barcelona, 9 abril 1428

Testamento de Inés Martines.

«Die veneris nona die aprilis anno a Nativitate Domini M.^o CCCC.^o XXVIII.º.

In hristi nomine. Amen. Ego Agnes, filia Vascho Martineç, quondam ville Portus Alacris, regni Portugalie et domine Margarite, eius uxoris, sane corpore languens et mentis perfruens racione, meum facio et ordino testamentum.

Eligens manumissores et huius mei testamenti exeutores honorabilem Philipum de Ferraria, civem Barchinone, et discretum Bartholomeum Bols, presbiterum beneficiatum in ecclesia beati Marie de Mari Barchinone...

Eligo corpori meo sepulturam in cimiterio ecclesie Domus de Nazareto extra ecclesiam...

Et ego de bonis meis dimitto discreto Anthonio Sedaçer, presbitero, legenti in Scole Sciencie Magistri Raymundi Lulli, quatuor florins, rogam eum ut missa sancti Gregorii celebret pro anima mea.

Et discreto Johanni Bollons, nepoti sive nabot dicti Anthonii, tres florenos pro caritate missarum sancti Amatoris quos celebret pro anima mea.

Item dimitto dicto discreto Bartholomeo Bols casullam sirici virgilia, cum aliis vestimentis ipsius casulle et calicem argenteum.

Item volo quod quoddam retrotabulum magnum meum ubi est ymago Beate Marie cum angelis, et quoddam reliquiari argenteum cum Ligno Domini sive de Vera Creu, portentur et tradantur fratrem minorem dicte ville Portus Alacris, vigore legati quod eidem ecclesie facio.

Item dimitto discreto Alvaro Periç, nepoti meo sive nebot, presbitero, viginti florenos auri Aragonie.

Testes rogati venerabiles Petrus Antici, raiolerius; Anthonius Claperos ymaginayre, Petrus Ferrarii sartor, cives Barchinone».

ACB. Gabriel Canyelles, carpeta bolsa 2 testamentos. Publicado a 2 de noviembre 1428. El anterior testamento corresponde a una

minuta confeccionada sobre otro de 7 de febrero de 1420, con algunas pequeñas variaciones, supresiones y añadidos que no afectando a las cláusulas de los legados a Sedacer, Bollons y Bols, de lo cual deducimos, que ya, en 1420, Antonio Sedacer, ejercería las funciones de lector luliano.

13

Barcelona, 16 mayo 1431

Memorial de los libros cedidos por Antonio Sedacer a Margarita Ca-Font. (Autógrafo de Fra Antoni Sedacer)

Hec nomina librorum mei Anthonii Sed [acer], regentis Scolas Artis Magistri Raymundi Lull in civitate Barchinone.

- 1 Primo un *Arbre de Sciència*, tot en pergamí de forma mijana, en latí.
- 2 Item .I. altre *Arbre de Sciència*, en paper e perguamí de forma major, en latí.
- 3 Item .I. volum del *Libre de Contemplació*, en perguamí.
- 4 Item .I. altre volum de *Contemplació*, en paper e perguamí.
- 5 Item dos *Coments sobre la Enventiva*, .I. en paper e altre en paper e altre en paper e perguamí.
- 6 Item la *Compendiosa menor e major e l'Arbre de Filosofia* desdesiderat, tot .I. volum petit, en perguamí.
- 7 Item dues *Compendiosas petites*, en perguamí.
- 8 Item les *Regles introductòries*, en perguamí.
- 9 Item, tres *Taules Generals*, .I.^a en paper e perguamí, l'altra en perguamí, l'altra en paper.
- 10 Item, .I.^a *Demostrativa*, en perguamí.
- 11 Item, dues *Amatives*, en perguamí.
- 12 Item., dos *Coments sobre la Demostrativa*, .I. en perguamí e altre en paper e perguamí.
- 13 .I.^a. *Lectura de la Compendiosa*, en paper.
- 14 les *Questions de la Enventiva* e les *Qüestions sobre les Sentències*, tot .I. volum, en perguamí.
- 15 les *Qüestions de la Enventiva* e les *Qüestions de Mestre Thomás Atrapatensis*, tot .I. volum, en paper e perguamí.
- 16 .I. volum en perguamí en quís contenen los libres següents:
  - 1.º los *Principis de Theologia*
  - 2.º los *Principis de Filosofia*
  - 3.º los *Principis de Jure*
  - 4.º los *Principis de Medecina*

- 5.º lo *Libre de Peticularibus*
 6.º lo *Libre de proposicionibus*
 7.º lo *Libre del Gentil e dels Tres Savis*
 8.º lo *Libre dels àngels*
 9.º lo *Libre dels versos de Amich e Amat*
 10.º la *Lectura sobre la Demonstrativa*.
- 17 [Item .I.] volum de pergami en qui's contenen los libres següens:
- 1.º lo *Libre de ascensu et descensu intellectus*
 2.º lo *Libre de ente reali et rationis*
 3.º lo *Libre de potencia objecto et actu*
 4.º lo *Libre de ente quod simpliciter est per se*
 5.º lo *Libre de sexto sensu*
 6.º *Peticio pro conversione infidelium*
 7.º *Liber intellectus*
 8.º *Liber de voluntate*
 9.º *Liber de voluntate*
 10.º *Liber de memoria*
 11.º *Liber de questione valde alta et profunda*
 12.º *Liber de divina unitate et pluralitate*
 13.º *Liber facilis sciencie cum suis questionibus*
 14.º *Liber de Deo ignoto et mundo ignoto*
 15.º *Liber de forma Dei*
 16.º *Liber de modo naturali intelligendi, et non est completus iste.*
- 18 Item lo *Libre de sermons*, en pergami
 19 Item la *Art de preicació major*, en paper
 20 Item la *Art Magna*, en paper e pergami
 21 Item la *Art enventiva*, en paper e pergami
 22 Item lo *Compendi de la Demonstrativa*, en paper e pergami
 23 Item les *Conseqüencies de Theologia*, en pergami
 24 Item .I. volum en qui.s contenen los libres següens, e és de pergami:
- 1.º *Ars misticha. Theologie et Philosophie*
 2.º *Liber de Silogismis contradictoriis*
 3.º *Liber de eficiente et effectu*
 4.º *Liber de perversione entis removenda*
 5.º *Lectura Compendiosa. Tabule generalis*
 6.º *Brevis praticha. Tabule generalis*
 7.º *Supplicacione Raymundi*
 8.º *Consolacio Venetorum*

- 25 Item .I. volum de pergami en qui són XII libres petits
 26 Item .I. altre volum de pergami en qui ha .IX. libres petits
 27 Item .I. *Principis de Medecina*, en pergami
 28 Item altres, en paper
 29 Item la *Art de Medecina*, en pergami
 30 Item les *Preposicions demostratives*, en paper
 31 Item .I. volum en qui ha .XXX. libres petits, en paper
 32 Item .I. *Compendi de articles* petit, en pergami
 33 Item una *Art*, en pergami
 34 Item los *Arthicles majors*
 35 Item lo *Libre de Majestate Trinitatis*
 36 Item la *Rethórica*, en paper
 37 Item la *Lógicha*, en paper
 38 Item *Ars Misticha*, en pergami
 39 Item .I. *Libre de jure*, en paper
 40 Item la *Strologia*, en pergami
 41 Item la *Art de Medecina e La Strologia*, en paper
 42 Item les *Conseqüencies de Theologia*, en paper
 43 Item *Liber de Peticularibus*, en pergami
 44 Item les *Fallàcies*, en paper
 46 Item .I. altre volum en paper en qui ha .XIII. libres
 47 Item les *Conseqüencies de Filosofia*
 48 Item *Ars invencionis juris*
 49 Item *Disputatio Sortis et Raymundi*
 50 Item .I.^a. *Art Breu*
 51 Item .I.^a. *altra Lògicha*, en paper
 52 Item *Libellus Chaos*
 53 Item *Liber de Deo*
 54 Item *Liber de propriis et comunibus actis*
 55 Item *Libri Beate Maria Virginis*, duo, en paper
 56 Item *Liber fidelis et infidelis*
 57 Item *Liber clericorum*
-
- Item los libres següens, són en romanch:
- 58 Primerament, *Lo Contemplador*, en sis volums
 59 Item tres *Fèlix*
 60 Item dues *Philosofies d'Amor*, .I.^a. en pergami, altra en paper.
 61 Item dos *Libres de Anima*
 62 Item dues *Amatives*
 63 Item los *Proverbis*, dos
 64 Item los *Començaments de Filosofia*
 65 Item dues *Arts breus*

- 66 Item la *Taula general*
 67 Item *Libres d'Ome*, dos
 68 Item *Benedicta tu*
 69 Item *libres d'Oracions*, dos
 70 Item *libres de Medecina de peccat*, dos
 71 Item una *Geumetria*
 72 Item dos ramuscòls (!)
                                   Jhesús Maria
 73 Item dos *libres d'Antechrist*
 74 Item *libres de Conexença de Déu*
 75 Item lo *Libre de Nostra Dona*, dos
 76 Item *Saltiris del Maestre*, dos
 77 Item lo *Libre dels .V. savis*

(*En otra letra, autógrafa de Gabriel Canyelles, notario*):

Die Mercurii XVI^a die madii anno MCCCC^oXXXI^o.

Venerabile et discreto Anthonius Sadaçerii, presbiter regens in Civitate Barchinone scolas scientie Magistri Raymundi Lulli, donavit donacione irrevocabili inter vivos, domine Margarite, uxor vener. Johannis Petri, quondam apothecarii civis Barchinone, libros predictos super lacius designatos ad suas voluntates libere faciendas.

Testes Bernardus Navarro, rajolar (!) et Alfonsus Rohig rajoler.

Item dicta domina Margarita, fecit apocha et cessione venerabili Johanni de Lobera, majori dierum, de viginti una libras et quinque solidos, solvendis die VII^a augusti proxime; et de quinque libris, solvendis XXIII^a die aprilis ex tunch sequentis.

Testes predicti.

ABC. Protocolo del notario Gabriel Canyelles.

14

Barcelona, 11 agosto 1434

Poderes generales otorgados por Antonio Sedaçer, regente de la Escuela Luliana, al estudiante Bernardo Frigola.

Die mercurii .XI. augusti anno predicto [1434].

Discretus Anthonius Cedacer, prebiter, regens Scolas Scientie Magistri Raymundi Lulli in civitate Barchinone, constituit procuratorem suum generalem Bernardum Frigola, studentem in dictas Scolas, ad petendum, exigendum et recipendum (*Escritura inacabada*).

Fiat large ad omnia que ipso procuratore voluerit quare generaliter fuit firmata.

Testes Johannes Deria, Laurencius Cardils, studentes in dicta Scola, et Stephanus Mir, scriptor, habitatores Barchinone.

ACB. Gabriel Canyelles, «manuale ultimum», años 1428-1438.

15

Barcelona, 7 noviembre 1434

Donación de libros a la Escuela Luliana de Barcelona, formalizada por Fray Martín de Vilaragut.

«Die martis .VII^a. novembris anno a Nativitate Domini .M^o CCCC^o XXX quarto.

Religiosus frater Martinus de Vilaragut, presbiter, heremita degens in cellis sancti Salvateris de Monte Bovino, donavit, donacione irrevocabili inter vivos, Escole Magistri Raymundi Lulli, site in civitate Barchinone, coram monasterio de Carmelo, certos libros designatos in quadam papiri cedula (designatis). Et assit omnia jura dicitur largo modo et directa fuit dicta donacio venerabili Anthonio Sedacerii, magistro dicte Scole.

Testes Gaspar Porters, Petrus Belell et Laurencius Frigola, studentes in scola predicta.»

ABC. Gabriel Canyelles «manuale ultimum» años 1428-1438.

16

Barcelona, 7 diciembre 1434

Donación de libros a la Escuela Luliana de Barcelona formalizada por fray Martín de Vilaragut.

«Die martis .VII. mensis decembris anno predicto [1434].

Donacio facta et firmata per religiosum fratrem Martinum de Villaracuto, presbiterum, heremitam habitatorem in cellis nuncupatis de sancto Salvatore de Calidis de Montebovino, Scolis nuncupatis Magistri Raymundi Lulli, sive venerabili et discreto Anthonio Sedager, presbiteri Barchinone, rectore dictarum Scholarum, nomine eorumdem successoribus suis in eadem Scola, de certis libris contentis in quodam caterno scriptu manu eiusdem fratris Martini, quod est in coperta presentis libri, cum condicionibus contentis in dicto caterno, etc. Juro, etc. Renuncio, etc. Fiat large. Et dictus Anthonius Cedager acceptavit, etc.

Testes Gaspar Portes, Petrus Belell et Laurentius Frigola, studentes in eiusdem Scolis, ac Stephanus Mir, scriptor.

AHPB. Gabriel Canyelles, «manuale ultimum» años 1428-1438. (*Documento tachado*).

17

Barcelona, 28-31 marzo 1439

Inventario de los libros dejados a su muerte por el presbítero Bartolomé Bols.

«De mossèn Barthomeu Bols.

Die sabbati .XXVIII°. mensis marcii anno Domini .M^o CCCC^o. XXX° nono...

Item una post per tenir libres de largaria de una cana o aqui entorn...

Item en la cambra maior del dit alberch atrobam les robes següents: ...

Item un scriptori levadiç, per estudiar ab una vergue de ferre e ab una lanterna e un cresol per estudiar...

Die lune .XXX^a dicti mensis et anni

- 1 Primo un libre scrit en pergamins ab cubertes vermelles emprentades ab dos tancadós, scrit ab corandell appellat *Biblia*. Feneix la primera página: per imposi. E comença la darrera página: de les interpretacions.
- 2 Item un altre libre scrit en pergamins ab cubertes vermelles e ab dos tancadors, appellat *Biblia* pero no acabat. Comença: Thobies. Feneix la primera página: consolabatur. E comença lo darrer corandell: adhuc.
- 3 Item un altre libre scrit en pergamins ab corandells, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Lo segon actes de Bonaventura*. Feneix la primera página: a parte rei. E comença la darrera: persuadere.
- 4 Item un altre libre scrit en pergamins, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, scrit a corandells, appellat *Lo Quart de Bonaventura*. Feneix la primera página: necessario. Comença la darrera: in eis esse.
- 5 Item un altre libre scrit en pergamins, cubert de vermell, ab dos tancadors, appellat *Test de Sentencias*. Feneix la primera página: fidei. E comença la darrera: postrem.
- 6 Item un altre libre scrit en pergamins, cubert de vermell, ab dos tancadors, scrit a corandells, appellat *Exposició de Saltiri*

- ab altres obres. Feneix la primera pàgina: in hoc. E comença la darrera: exponende.
- 7 Item un altre libre escrit en pergamins, escrit a corandells, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Summa Johannina*. Feneix la primera pàgina: reverendi patris. Comença la darrera de la taula: usura.
- 8 Item un altre libre escrit en paper sisternat en pergamí, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Summa Servi Sancti*. E feneix la primera pàgina: nam dominus. E comença la darrera: perffecte.
- 9 Item un altre libre escrit en pergamins, ab corandells, ab cubertes vermelles e ab dos tancadors, appellat *Terentasi* sobre les *Epístoles de sanct Pau*. E feneix la primera pàgina: propter. E comença la darrera: primo quomriturum.
- 10 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles, appellat *Saltiri*, ab la glosa ordinària. Feneix la primera pàgina: Salmo. E comença lo darrer: et audivi.
- 11 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Marmotret*. E feneix la primera pàgina de la taula: Meth. Sexto. E comença la darrera: me cor.
- 12 Item un altre libre escrit en pergamins, ab posts engrutades vermelles, appellat *Flors de sanct Bernat*. Feneix la primera pàgina: situti est. Comença la darrera: apples.
- 13 Item un altre libre escrit en pergamins appellat *Tractatus ad infideles*, ab cubertes verdes. Feneix la primera pàgina: et fuit. E comença la darrera: hic est comunio.
- 14 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes blanques, ab dos tancadors, appellat *Remigi super Matheum*. Feneix la primera pàgina: in montem. E comença la darrera: et in qua.
- 15 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Saltiri*. Feneix la primera pàgina: disrum. E comença la darrera: Virtutis eius.
- 16 Item un altre libre escrit en pergamins, escrit ab corandells, ab cubertes negres, ab quatre tancadors, appellat *Flors Sanctorum*. Feneix la primera pàgina: mortis set. E comença la darrera: ore tuo.
- 17 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, ab deu bolles, appellat *Isidorus de Summo bono*. Feneix la primera pàgina: ac per hoc qui. E comença la darrera: multo.

- 18 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes negres, ab dos tancadors, appellat *Abst'nència maior*. Feneix la primera pàgina: modi. E comença la darrera: de predicatione.
- 19 Item un altre libre escrit en paper ab quorandells, ab cubertes negres, ab dos tancadors, appellat *Exposició sobre los Set Salmes Dei Ignocent*. Feneix la primera pàgina: acto. E comença la darrera: pudor.
- 20 Item un altre libre escrit en pergamins de quorandells, ab cubertes verdes, ab dos tancadors appellat *Liber originalium*. E feneix la primera pàgina: estorrilibus. E comença la darrera: viget.
- 21 Item un altre libre escrit en paper, ab posts, ab un tancador, appellat *Dialogus Guergorii*. Feneix la primera pàgina: trancicus. E comença la darrera: quam post.
- 22 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes blanques, ab un tancador, appellat *Lo quart de Riquart abreviat*. Feneix la primera pàgina: do ad hoc. E comença la darrera: negores.
- 23 Item un altre libre escrit en pergamins, appellat *Via Salutis*. Feneix la primera pàgina: agitur. E comença la darrera: humilitas. *de bona amor*. Feneix la primera pàgina: a mare tui.
- 24 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes negres, appellat *De Articulis Fidei*. Feneix la primera pàgina: tercia die. E comença la darrera: vestes sum.
- 25 Item un altre libre escrit en pergamins ab corandells, ab posts vermelles, ab dos tancadors, appellat *Breviari*. Feneix la primera pàgina: luna tricesima. E comença la darrera: bibericis.
- 26 Item un altre libre escrit en pergamins appellat *Sermons*, ab cubertes verdes, ab un tancador. Feneix la primera pàgina: destri. E comença la darrera: abit te.
- 27 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Summa aurea de virtutibus*. Feneix la primera pàgina: vilitatem. E comença la darrera: quit domine.
- 28 Item un altre libre escrit en pergamins appellat *Sermons de Voratges de la Quaresma*. Feneix la primera pàgina: vulgariter et num. Comença la darrera: vero per Geronimus.
- 29 Item un altre libre escrit en pergamins, appellat *De Exemplis Sacre Scripture*. Feneix la primera pàgina: castitate. E comença la darrera: de tetrarcha.
- 30 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes verdes, ab un tancador, appellat *Breviloquiū Cerencasii*. Feneix la primera pàgina: eternas. E comença la darrera: Item se accepit.

- 31 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes blanques, ab un tancador, appellat *Compendi de Taulagia*. Feneix la primera pàgina: ibidem. E comença la darrera: celestibus.
- 32 Item un altre libre escrit en paper, sisternat ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Questiones sobre las Sentencias*. Feneix la primera pàgina: cum missum sunt. E comença la darrera: utm. ex parte.
- 33 Item un altre libre escrit en pergamins, ab posts vermelles, appellat *Distinctiones Sermonum*. Feneix la primera pàgina de la taula: bona et mala. E comença la darrera: vasa glorie.
- 34 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes verdes, appellat *Terentarii sobre las Sentencias* abreviat. Feneix la primera pàgina: c. a. G' (?)
- 36 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes blanques, appellat *Sermons sobre los Evangelis*. Feneix la primera pàgina: bonitatem.
- Die martis .XXXI^a dicti mensis et anni
- 37 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles, appellat *Breviloqui de Johan Gallens*. Feneix la primera pàgina: Si ad.
- 38 Item un altre libre escrit en pergamins sens cubertes. Feneix la primera pàgina: odisti.
- 39 Item un altre libre appellat *Breviloqui de sanct Agustí*, ab cubertes vermelles. Feneix la primera pàgina: anime mee.
- 40 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes angrutades, appellat *Servi Sancti*. Feneix la primera pàgina: sepe nostrum.
- 41 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes blanques, appellat *Ars predicandi*. Feneix la primera pàgina: predicacio.
- 42 Item un altre libre escrit en paper appellat *Bernardus et sororem*, ab cubertes vermelles. Feneix la primera pàgina: superbias.
- 43 Item un altre libre escrit sobre las *Sentencias* de poco valor. Feneix la primera pàgina: duellum nostrum.
- 44 Item un altre libre escrit en paper, sisternat ab cubertes de pergami, appellat *Compendi de Theologia*. Feneix la primera pàgina: naturarum.
- 45 Item un altre libre escrit en paper, cubert de pergami, appellat *Concordances del Vell e Novell Testament*. Feneix la primera pàgina: concordie.
- 46 Item un altre libre escrit en paper, appellat *Primera part dels Sermons de Voratge (sic) [Vorafine] sobre les Dominicals*, cubert de vermell, ab dos tancadors. Feneix la primera pàgina: processit.

- 47 Item un altre libre appellat *La Segona part dels Sermons de Voratges*, (*sic*) [*Vorafine*] escrit en paper, ab cubertes vermelles. Feneix la primera pàgina: Spiritus.
- 48 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes de pergami. Feneix la primera pàgina: ipse hoc.
- 49 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes engrutades, appellat *Opusculum vie purgative*. Feneix la primera pàgina: intelligen.
- 50 Item un libre escrit en paper de poca valor appellat *Sermons de sanct Agusti*.
- 51 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes de pergami, appellat *Speculum Marie*. Feneix la primera pàgina: quomodo.
- 52 Item un altre libre escrit en paper, ben dolent, appellat de *Salvatoris Mundi*. Feneix la primera pàgina: foleo .XXX.º IX.º.
- 53 Item un altre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles engrutades, appellat *Compendi de Theologia*. Feneix la primera pàgina: in comuni.
- 54 Item un altre libre escrit en pergami, ab cubertes de pergami, de poca valor, appellat *Alamon de Arte predicandi*.
- 55 Item un altre libre escrit en pergami, de poca valor, ab cubertes de pergami. appellat *Libre de Sermons*. Feneix la primera pàgina: humilita.
- 56 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes verdes, appellat *Libre de sermons antichs*. Feneix la primera pàgina: per sanguinem.
- 57 Item un altre libre escrit en pergamins ab corandells, ab cubertes verdes, sens tancadors, appellat *Ricart sobre lo Quart de sentencias*. Feneix la primera pàgina: constituitur ex.
- 58 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes blanques, appellat *Summa Aurea de viciis*. Feneix la primera pàgina: utramque eius.
- 59 Item un altre libre en paper, ab cubertes vermelles, appellat *Libre de Sermons*. Feneix la primera pàgina: dies est.
- 60 Item un altre libre escrit en paper ab cubertes blanques appellat *Tractatus Confessionis*. Feneix la primera pàgina: et varii.
- 61 Item un altre libre escrit en paper, appellat *Spill de pacador*, escrit en romanç, de poca valor.
- 62 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes vermelles ab dos tancadors, appellat *Compendi de la Demonstrativa de mestra Ramon*. Feneix la primera pàgina: non odire est.

- 63 Item un altre libre escrit en paper, sisternat de pergamí, ab cuberta vermella, ab un tancador, appellat *Del gentil e de tres savis*. Feneix la primera pàgina: revocari.
- 64 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes vermelles engruades, appellat *Dels Sinch Savis*. Feneix la primra pàgina: greci nostro.
- 65 Item un altre libre escrit en paper, sisternat de pergamí, ab cubertes vermelles, appellat *Dialogo*. Feneix la primera pàgina: ab ipsis.
- 66 Item un altre libre escrit en paper, sisternat de pergamí, ab cubertes blanques, appellat *Sentencias*. Feneix la primera pàgina: infinitam.
- 67 Item un altre libre escrit en pergamí ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Compendiosa*. Feneix la primera pàgina: modum.
- 68 Item un altre libre escrit en paper, sisternat de pergamí, cubert de blanc, en la qual ha quatre llibres:
Lo primer, *Lectura de la demostrativa*.
Consequencias de Filosofia.
Lo terç, *Principis de Theologia*.
Lo quart, *Principis de Filosofia*. Feneix la primera pàgina: fruendo.
- 69 Item un altre libre escrit en pergamins, cubert de pergamí appellat *De intencio*. Feneix la primera pàgina: audi ergo.
- 70 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes blanques, appellat *Proverbis*. Feneix la primera pàgina: de factore.
- 71 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes de pergamí, appellat *Consequencias de Theologia*. Feneix la primera pàgina: omnes XIII.
- 72 Item un altre libre escrit en paper, sisternat de pergamí, ab cubertes blanques appellat *Taula general*.
- 73 Item, un altre ilbre escrit en paper, cubert de pergamí, appellat *De Divina Invencione*. Feneix la primera pàgina: et respondendum.
- 74 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes blanques, ab dos tancadors, appellat *Logica del Gatzell*. Feneix la primera pàgina: animantis.
- 75 Item un altre libre escrit en paper, sisternat de pergamí, ab cubertes verdes, appellat *Principis de Theologia*. Feneix la primera pàginall istam.

- 76 Item un altre libre escrit en pergamí, cubert d'altre pergamí, appellat *De loquitione Angelorum*. Feneix la primera pàgina: in ymaginabilis.
- 77 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes de pergamí, appellat *De sustància e accident*. Feneix la primera pàgina: Una.
- 78 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes vermelles, e ab un tancador, appellat *De assensu et de sensu intellectus*. Feneix la primera pàgina: de lapide.
- 79 Item un altre libre escrit en paper, en romans, appellat *Lo Contemplador*, ab cubertes vermelles e ab dos tancadors. Feneix la primera pàgina: senyer.
- 80 Item un altre libre en romans, en paper e pergamí, cubert de negre, ab dos tancadors, appellat de *Sancta Maria*. Feneix la primera pàgina: amor.
- 81 Item un altre libre escrit en paper, arromançat, cubert de vermell, ab dos tancadors, appellat *Félix Boscatges*.
- 82 Item un altre libre escrit en paper, arromançat, ab cubertes vermelles engrutades, appellat *Doctrina pueril*. Feneix la primera pàgina: pus pla.
- 83 Item un altre libre escrit en pergamins, arromançat, ab cubertes vermelles, ab dos tancadors, appellat *Gran cosa és hom*. Feneix la primera pàgina: e sobre.
- 84 Item un altre libre escrit en pergamins, arromançat, ab cubertes vermelles, ab .IX. bolles e ab dos tancadors, appellat *Philosophia de bona amor*. Feneix la primera pàgina: a mare tui.
- 85 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes blaves, ab un tancador, appellat *Sancta Maria*. Feneix la primera pàgina: alansar.
- 86 Item un altre libre escrit en paper, cubert de pergamí, ab corandells, appellat *Logica del dexeble*. Feneix la primera pàgina: Regulas.
- 87 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes blanques, appellat *Articles contemplatius*. Feneix la primera pàgina: huiusmodi.
- 88 Item un altre libre escrit en pergamins, ab cubertes verdes, appellat *De intencio*. Feneix la primera pàgina: per la qual conoiche.
- 89 Item un altre libre escrit en paper, ab cubertes negres, ab dos tancadors, appellat *Vitis Patrum*. Feneix la primera pàgina: gran riquesa eren ja
Die mercurii prima mensis aprilis anno quo supra

- 90 Primo, un libre scrit en pergamins, ab cubertes blanques, sens tancador, appellat *Postilles sobre sanct Luch antiga*. Feneix la primera pàgina: fuerunt.
Item un armari de plega gran ab alsunes pintures ambotides
ACB. Gabriel Canyelles, carpeta de la bolsa 1 de inventarios.

18

Barcelona, 23 junio 1439

Testamento del presbítero Bernardo Frigola.«Die martis .XXIII. junii anno M.^o CCCC.^o .XXXI.

In Christi nomine. Amen. Ego Bernardus Frigola, prebiter obtinens capellania in ecclesia beate Marie de Mari civitatis Barchinone, sanus per Dei gratiam, corpore atque ... meum facio et ordino testamentum, in quo eligo meos manumissores et huius mei testamenti exeutores venerabilem et discretum Anthonium Sedager, prebiterum beneficiatum in dicta ecclesia beate Marie de Mari et Francischum Rajola, botiguerium, civem dicte civitatis, quos sint carius possum deprecor quatenus me mori contigerit autem quam aliud, faciam testamentum, ipsi vel eorum eliter in alterius ausencia seu deffectu, compleant et exequantur hoc meum testamentum seu hanc meam ultimam voluntatem, prout inferius scriptu invenerint in contrarium.

Eligo sepeliri intus tumulum quem honorabilis Philippus de Ferraria, civis Barchinone ... fecit pro sepulture dels Artistes Scole Sciencie venerabili Magistri Raymundi Lull, intus ecclesiam beate Marie de Natzaret civitatis Barchinone, quam sepulturam volo in omnibus fieri ad noticiam dictorum meorum manumissorum.

Et ego de bonis meis dimitto a la religiosa de sancta Margarita, amore Dei caritatem decem florenorum auri Aragonia.

Item dimitto carissimo patri meo Laurencio Frigola, alios decem florenos.

Item cuilibet serorum mearum quatuor florenos.

Item vero alia bona mea dimitto et concedo Scole dicte Sciencie Magistri Raymundi Lull que tenetur in dicta civitate Barchinone, instituens Dominum Deum et ipsam Scolam michi heredes universales, dans plenam facultatem dictis meis manumissoribus aprehendendi omnia bona mea et ea tradidendi et dimittendi Scole predictae pro continuando lecciones in ipsa Scola.

Volo tamen et dispono quod de bonis michi donatis per discretum Petrum Frigola, avunculum meum, prout in donacione inde per

eum michi facta continetur, in casu necessitatis sue, provideatur ipsi avunculo meo in omnibus necessitatibus, ad noticiam dictorum meorum manumissorum.

Item dimitto Petro Claris, filio Johannis Claris, mecum comoranti *Librum vocatum de Sis Milie Proverbis*.

Item alium *Librum vocatum Monisiones beati Bernardi ad sororem* et *Librum vocatum Innocent Super septem Salmos*.

Item Johanni Claris, fratri dicti Petri, librum vocatum *Libre de Home* dicti Magistri *Raymundi Lull*.

Testes rogati firme discreti Gaspari Porta, beneficiatus in ecclesia de Fortiano, diocesis gerundensis, et Blasius Laurencii, studens in Scolis Sciencie Raymundi Lulli».

AHPB. Bartolomé del Bosch, leg. 10 pliego de testamentos años 1439-1473.

19

Barcelona, 26 febrero 1452

Recibo firmado por Juan Llobet, maestro de la Ciencia Luliana a los albaceas del beneficiado de Santa Maria del Mar Francisco Martí.

«Die sabbati .XXVI. dictorum mensis et anni [febrero 1452]

Sit omnibus notum. Quod ego Johannis Lobet, de Sciencia Magistri Raymundi Lull, confiteor et recognosco vobis manumissoris predictis [*Francisco Martí, beneficiado de santa Maria del Mar de Barcelona*], quod dēdistis et erogastis michi amore Dei et in adiutorium mearum necessitatum in Tabula Cambii civitatis Barchinone, undecim librarum monet barchinonensem de terno.

Testes discreti Thomas Soldevila, beneficiatus in ecclesia sancte Anne et Michael Ferran, notarius Barchinone».

AHPB. Juan Franch (mayor) leg. 24, man. 37 años 1451-1454.

20

Barcelona, 2 marzo 1452

Acta de la restitución de bienes y libros a los administradores de la Escuela Luliana de Barcelona entregados por Bernardo Frigola.

«Die jovis II. mensis marcii anno predicto [1452].

Sit omnibus notum. Quod nos Johannes Lull, filius honorabilis Romei Lull, quondam; Philipus de Ferraria, filius honorabilis Philipi

de Ferraria, quondam; et Petrus Lull, filius honorabilis Johannis Lull, quondam maioris dierum, omnes cives Barchinone, protectores et administratores Domus Sive Scholarum Artis Reverendi domini magistri Raymundi Lull, que est in dicta civitate et coram ecclesia monasterii de Carmelo, ad latus Hospitalis sancte Crucis, confitemur et recognoscimus vobis discreto Bernardo Frigola, in ecclesia beate Marie de Mari beneficiato*, quod juxta inventarium per et inter nos et vos noviter factum in posse Johaniss Franch, auctoritate regia notarii publici infrascripto, XVIII^a febroarii proxime lapsi, restituistis et tradidistis nobis seu de nostri voluntatem, honorabili Romeu Lull, filio mei dicti Johannis Lull, omnes res, bona et libros in eodem inventario descritos et continuatos, qui penes vos erant in comnadam, ratione administracionis dicte Domus sive Scholarum per vos tentorum.

Et ideo renunciando exepciono dictorum rerum, bonorum et librorum non habitorum et non receptorum, rei ita non esse et in veritatis non concistere, facimus vobis de predictis presentem apocham de recepto.

Actum est hoc Barchinone, secundo die mensis marcii anno a Nativitate Domini M.^o CCCC.^o quinguagesimo secundo.

Signa Johanni Lull, Philippi de Ferraria et Petri Lull, predictorum, qui hec laudamus et firmamus.

Testes huius rei sunt Franciscus Bayona et Michael Jacobi scrip-
tores Barchinone».

AHPB. Juan Franch (mayor) leg. 24, man. 37 años 1451-1454.

JOSÉ M.ª MADURELL MARIMÓN
Barcelona

(Concluirá)

* Siguen las tres palabras tachadas: «ac magistro tunch dicte Artis».